

KUSTANNIAMO
HELMIVYÖ

KOH
TAUS
TEN
KIR
JA
VELI-MATTI
HUHTA

Kohtausten kirja

Veli-Matti Huhta

Kohtausten kirja

Kustantamo Helmivyö
Turku 2023

Veli-Matti Huhta: *Kohtausten kirja*

ISBN 978-952-7469-38-5

Painopaikka: BoD, Norderstedt, Saksa

James Wesley Horne: Kaksi mustalaista (The Bohemian Girl, 1936)

Ohukaiselle

Naurun seasta irvistää aina jokin kauhea. Kituduskammiossa Paksukainen venytetään ja Ohukainen litistetään. Aina jokin kauhea: kitudus, kuolema, kaksoisitsemurha, aviollinen helvetti, kaikkialla väijyvä onnettomuus, esi-neiden kapina. Tiiliskivi putoaa, asunto räjähtää, maailma luhistuu.

Se odottaa ja iskee naurun lomasta. Se on naurun alla ja naurun päällä.

Mutta juuri Sinä karistat onnettomuuden kannoiltamme. Irrotat ajan ja paikan kahleet. Jatkat yksinäistä vartiopalvelusta kaksikymmentä vuotta etkä vanhene päivääkään. Tulet kylään kymmeneksi minuutiksi ja viivyt kaksi vuotta. Kun Sinä kirnuat voita, aikaa kuluu varttitunnista aina viiteentoista minuuttiin. Sytytät liekin paljaasta kämmenestäsi, käsket varjoja.

Juuri Sinä karistat onnettomuuden, mutta aina jokin kauhea...

**David Butler & Robert Florey &
Raoul Walsh:
San Antonio (1945)**

Rukoile pitkää tietä San Antonioon. Karjalau-
man nostattaman pölyn läpi jaksaa liekehtiä
vain sankarin punainen huivi. Ja Alexis Smit-
hin silmät, huolestuneet, mutta ihmeen kirk-
kaat. Ne ovat ihme, mutta rukoile sinä pitkää
tietä San Antonioon. Vaikka verilöylyssä ei
verta näy. Vaikka elämä ja nuoruus sankarin
huulilla ja poskilla on niihin meikattu. Vaikka
San Antonio on lavastusta ja yksinäisyyden
meri painaa rintakehää. Vaikka San Antonios-
sa ei ole yhteiskuntaa, vaikka sillä ei ole histo-
riaa. Vaikka todellisuus ei liikuta San Antonio-
ta. Vaikka sitä ei taida olla. Vaikka San Antonio
on valetta. Mutta tie saattaa olla totta. Rukoile
pitkään.

**Walt Disney: Lumikki ja
seitsemän kääpiötä (Snow White
and the Seven Dwarfs, 1937)
Karel Zeman: Kaksi
muskettisoturia (Bláznova
kronika, 1964)**

Sitä riittää, kauhua luonnossa ja kauhua historiassa. Sitä riittää ja pelästyneitä tyttöjä kauhun ajamina. Lumikkia jahtaavat pimeän metsän puut ja oksat ja juuret. Emilia Vásáryová jahtaa tuskasta vääntynyt marmori. Luonnon kauhu on puuta, historian kauhu on marmoria. Ja leppymättä jahtaa tyttölapsia, poikalapsia kauhu luonnossa, kauhu toisessa luonnossa.

Mutta loppu on onnellinen. Koska tämä on satu. Yhtä hyvin me voimme uskoa niin.

Ja historiaa kirjoittaa narri, mustetahraisin sormin. Kieli mustasta viinistä turvoksissa.

James Ivory: Hotelli Firenzessä (A Room with a View, 1985)

Vain vähän ennen väkivallan ja kuoleman kuvia se tapahtuu. Lucy kävelee *Piazza della Signorian* poikki, hän etääntyy meistä ja mitattavasta maailmasta, sen ristiriidoista ja satunnaisuuksista, koko aukio etääntyy hänen kanssaan, kiviset fasadit, kirkot ja palatsit, miljoonat kilot kohoavat hetkeksi sijoiltaan, kivi alkaa leijua, kaupunki, ihmisen veistämä kivi leijuu. Se on harhanäky, silmänräpäys, elokuva, ja suistuu heti kuoleman ja väkivallan kuviin, patsaiden mykkään ja painostavaan väkivaltaan, onnettomien veriseen kuolemaan, niin kuin painottomuudella olisi aina hintansa. Ja me ajattelisimme, silmänräpäyksen verran: se kannatti maksaa.

Jacques Demy: Rochefortin tytöt (Les Demoiselles de Rochefort, 1967)

Ensinnäkin se on sattuma. Francoise Dorleacin elegantin käsilaukun sisältö sattuu leviämään Rochefortin elegantille kadulle. No, sattuu siihen elegantti Gene Kelly ja polvistuu auttamaan. Se on sattuma elokuvan logiikan sisällä. Mies sattuu tulemaan Amerikasta, nainen liikkuu eleganteilla asioillaan. He törmäävät toisiinsa vahingossa ja vahingossa heidän kätensä koskettavat. Elämässä on sellaisia sattumia, niin oudolta kuin se kirjoitettuna näyttääkin. Menet baariin ja keiden kaikkien kanssa kohta oletkaan naimisissa... Aloitat munniharpun soiton, ja elämäsi valo on samalla työväenopiston kurssilla. Aika pysähtyy, kamera tarkentaa Gene Kellyn kasvoihin. Ajan kuluminen katkeaa, kun totuus syntyy. Totuus murtautuu maailmaan, rakastuneen totuus. Hyvä, että Demy antaa meille toivoa, todellisuus ei sitä useinkaan anna. Mutta elegantti sattuma se on. Empiiristä maailmaa leimaa satunnaisuus, sanoo Filosofi.

Jacques Demy: Lola (1961)

Kierrettyään ikuisuuden Nantesin rantoja valtameri muutti kaupunkiin. Nyt se on kaikkialla, ihmisen sisällä ja ihmisten välissä. Kun nainen opettelee eroottisen tanssin askeleita, hän opettelee valtameren liikettä. Kun pikkutyttö toistaa englanninkirjan esimerkkilauseita, hän jäljittelee valtameren ääntä. Amerikkalainen matruusi kantaa univormussaan vaahtopäitä. Hän vie lapsen tivoliin ja ilo on valtameren laajuinen. Sitten soi preludi, yhtä keinuttavaa aallokkoa. C-duuri mittaa valtameren leveyden ja valtameren syvyyden. Ja kun mies lähtee päämäärätietoisin askelin päämäärättömään tulevaisuuteen, hänellä on pieni matkalaukku mukanaan. Sinne hän on pakannut valtameren.

KUSTANTAMO
HELMIVYÖ

Kannet: JT Lindroos

ISBN 978-952-7469-38-5

"Martiniquelaisessa
hotellihuoneessa Bogart
saa tarpeekseen."

Uudessa kirjassaan
Veli-Matti Huhta
kirjoittaa elokuvien
kohtauksista, jotka
eivät jätä rauhaan.
Teos lähestyy
proosarunoa
tiiviydessään.

